

EL DRET A LA INDIFERÈNCIA

“Els racistes –els vells racistes biològics, i els nous racistes culturalistes- estan convençuts que les diferències són naturals, o com si ho fossin. Contra aquesta idea, pedra angular de tota forma d'exclusió i estigmatització, els antiracistes haurien de fonamentar la seva lluita en la premissa que només la diferenciació és natural, però mai els seus productes. Aquests, les diferències, són sempre artificials i contingents, construccions interessades fetes de tota mena de materials conservats, recollits o inventats. La diferència, com el resultat, que no la causa, de la diferenciació, no és la font de cap “problema”. És senzillament el fruit d'una necessitat, un fet tant o més intens com més complex sigui el marc ecològic o social en què es doni ¿Què és el que cal fer davant d'aquest fenomen? Millor dit, ¿cal fer alguna cosa? La problematització de la diferència és, recordem-ho, la conseqüència de representar-la com una mena d'anomalia, una excepció en l'estat adient de les coses, un accident indesitjable davant el qual s'han de prendre mesures. Ara bé, del que parlem quan parlem de racisme, d'exclusió, d'estigmatització, de xenofòbia, etc., no és en realitat de la diferència, sinó dels seus usos, és a dir de la pràctica no tant d'administrar les diferències culturals com d'utilitzar-les o fins i tot inventar-les per tal de marcar una distància que no és cultural, sinó social, que de fet no és ni tant sols una diferència, sinó una desigualtat.

El nus de la qüestió és que acceptem com a incontestable la falsa evidència que en una societat com la nostra hi ha persones o grups que són “diferents”, i que aquests han de ser distingits d'uns altres que són suposadament “no-diferents”, el que és idèntic a dir “normals”, “com cal”. Aquesta és la premissa fonamental sobre la qual treballen les noves astúcies del racisme. Davant aquest falç axioma el que s'ha de dir amb claredat és que a la nostra societat ningú és diferent, perquè tothom ho és. No hi ha minories culturals, perquè no hi ha altra cosa que minories culturals.

[...]

Un cop haguem assolit que les societats que es diuen democràtiques ho siguin de debò, del que es tracta és d'aplicar simplement als altres el que reclamem per a nosaltres mateixos: el dret a la indiferència, és a dir el dret a l'anonimat, el dret a passar desapercebut, a no haver de justificar-se constantment. L'autèntica pedagogia que el moviment antiracista faria bé d'engegar, hauria de proclamar que el *dret a la diferència* passa per l'exercici d'un cert *dret a la indiferència*, tal i com l'ha definit Isaac Joseph (1997), un reconeixement que no hi ha res a dir davant del que senzillament és un fet. Un fet fonamental per a la vida, per a la intel·ligència, per a la prosperitat de la societat, però un fet prou normal i quotidià perquè no ens cridi massa l'atenció ni li atorguem una importància especial. Tots sabem que ens cal respirar. I respirem. Però no fem cap teoria pseudosociològica al respecte.”

Manuel Delgado

“Diversitat i Integració”, 1998, pp. 135-137